

КАФЕДРА БАЯНА ТА АКОРДЕОНА

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітній ступінь

Спеціальність

Освітньо-наукова програма

Магістр

025 Музичне мистецтво

Народні інструменти:

«Баян», «Акордеон»

Курс	2
Семестр	3

Статус

Цикл загально-
професійної підготовки

ECTS	3
Годин	90
Лекції	14
Семінари	14
Самостійна робота	62

Семестровий контроль

Іспит

Інформація про викладача

ПІБ	Заєць Віталій Миколайович доцент, кафедри баяна та акордеона, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6icz7zsAAAAJ
e-mail	zaetsa@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Історична еволюція музичної інструментальної педагогіки, як відомо, включає три умовні етапи: емпіричний, методичний та сучасний – науково-практичний.

Отже, лекційний курс, за своїм методологічним наповненням, покликаний відобразити сучасні потреби музичної педагогіки.

Принципова новизна такого підходу полягає в тенденції прискорення процесу формування самостійності творчого мислення талановитої молоді, шляхом опанування фахової понятійно-термінологічної системи, що розробляється у виконавському музикознавстві – в наукових розробках та узагальненнях з історії й теорії виконавського мистецтва.

Курс займає особливе місце у вирішенні фахових завдань. Його вивчення допомагає засвоїти засоби й прийоми навчання на інструменті, закономірності музично-виконавського розвитку на різних етапах навчання, сприяє уdosконаленню теоретичних знань та формуванню виконавських умінь і навичок студентів.

Мета курсу – формування педагогічної культури висококваліфікованого спеціаліста, викладача баяна (акордеона).

Відповідно до мети курс «Методики» розв’язує наступні **завдання**:

- формування навичок раціонального використання прийомів навчання і виховання;
- розвиток інтересу до музичного мистецтва, виконавства на баяні та акордеоні;
- формування особистості, здатної до самостійної творчої діяльності;
- вивчення теоретичних основ, необхідних для педагогічної діяльності майбутніх педагогів;
- розвиток навичок роботи з методичною літературою та начальними посібниками;
- виховання стійкої уваги та самоконтролю, свідомого ставлення до роботи.

Програма курсу враховує притаманну даній дисципліні систему міжпредметних зв'язків, що передбачає вивчення поряд із спецінструментом та усіма музичними дисциплінами ще й філософських, музикознавчих, фізіологічних та інших закономірностей виконавства. Знання та навички, отримані після вивчення курсу, студенти закріплюють під час педагогічної практики під керівництвом викладача-консультанта.

У результаті вивчення навчальної дисципліни бакалавр повинен знати:

- засади професійності майстерності виконавства на баяні;
- основні закономірності штрихових та артикуляційних засобів звукоутворення;
- особливості використання засобів музичної виразності на різних етапах розвитку світової і національної музичної культури;
- сучасні досягнення в галузі баянного виконавства, педагогіки та музичної творчості;
- виконавський репертуар та спеціальну літературу;
- основи загальнотеоретичних дисциплін, що дозволяють вирішувати творчі інтерпретаційні проблеми виконання.

Випускник кваліфікації «Бакалавр музичного мистецтва» повинен **вміти:**

- розуміти зміст, форму та стиль музичного твору, відтворювати його художню концепцію;
  - володіти засобами виконавської виразності та технічною майстерністю;
  - орієнтуватися в різноманітних музичних стилях і жанрах;
  - вивчати кращі традиції виконавських шкіл;
- поєднувати виконавську майстерність з художнім осмисленням твору.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

Перелік тем

Тема 1. Виконавська майстерність в оптиці музикознавства

Тема 2. Психологічні передумови музично-виконавської діяльності

Семінар. Теоретичні основи формування виконавської майстерності

Тема 3. Робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності.

Семінар. Концепція виконавської художньої техніки

Тема 4. Динамічний фон як засіб рельєфного відтворення музичної фактури.

Тема 5. Специфіка виконавського музичного мислення.

Семінар. Специфіка музично-виконавського мислення

Тема 6. Робота над мелодією – головний фактор цілісності художньої майстерності

Тема 7. Цілісне виконання музичного твору

Семінар. Робота над музичним твором

Семінар. Підготовка навчального репертуару.

Тема 8. Координація музично-ігрових рухів баяніста.

Семінар. Розвиток музичних здібностей

Тема 9. Робота над технічним вдосконаленням майстерності.

Семінар. Індивідуальний робочий план.

Тема 10. Особливості баянного мистецтва в контексті візуалізації сценічного виступу.

Семінар. Інструктивний матеріал

Тема 11. Емоційне мислення музиканта-виконавця як інтелектуально-творчий процес.

Семінар Роль і завдання педагога.

Тема 12. Основи формування творчої самостійності. Зміщення вмінь, навичок, знань, використання виконавських засобів музичної виразності в роботі над випускною програмою.

Семінар. Самостійна робота студентів (педагогічна практика)

Семінар. Критерії й методика оцінювання.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування лекцій	25
2.	Семінарські заняття	25
3.	Самостійна робота	30
4.	Залік	20
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка «відмінно»: студент у повному обсязі опанував матеріал навчальної програми, виконав усі передбачені програмою форми роботи (участь у семінарських заняттях, самостійні завдання), проявив ініціативність та здатність творчо вирішувати завдання.

Оцінка «добре»: студент загалом опанував матеріал навчальної програми (приблизно в обсязі 75%), орієнтується у проблематиці курсу, брав участь у різних формах роботи, передбачених програмою.

Оцінка «задовільно»: студент опанував матеріал курсу в обсязі 30–50%, не виявив зацікавленості заняттями, неякісно виконував усні та письмові завдання, передбачені програмою.

Оцінка «незадовільно»: студенти не опанував матеріал курсу, не виконав обов'язкових форм роботи, не розуміє основний зміст та завдання курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеєв І. Методика викладання гри на баяні. – К.: Муз. Україна, 1957
2. Давидов М. Виконавське музиконазнавство: енциклопедичний довідник. К., НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2010. Посібник для вищих навчальних закладів.
3. Давидов М. Проблеми збереження та розвитку академічного народно-інструментального мистецтва України. Посібник для вищих навчальних закладів. Київ. 2008.
4. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. Підручник для вищих навчальних закладів. Київ. 2010.
5. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (підручник для вищих навчальних закладів). - К.: Музична Україна. 1995.
6. Давидов М. Школа виконавської майстерності баяніста. Посібник для вищих навчальних закладів. 1998. Київ.
7. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (підручник). – К.: Муз. Україна, 1995
8. Паньков В. Гами, тризвуки, арпеджіо для вибірного баяну. – К.: Муз. Україна, 1982
9. Самітов В. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професіональної культури. К.. 2011